

Statenvoorstel 55/21 A

Voorgestelde behandeling

Agendavergadering : 8 november 2021

PS-vergadering : 5 november 2021

Onderwerp

Begroting 2022 - Provincie Noord-Brabant

Datum

5 oktober 2021

Documentnummer

GS: 4953729

PS: 4961008

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

Provinciale Staten stellen jaarlijks de begroting vast. In de begroting wordt vastgelegd welke doelstellingen en ambities de provincie in het begrotingsjaar heeft, welke resultaten en prestaties worden geleverd en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn.

Dit is de eerste begroting van het nieuwe college waarin de financiële uitgangspunten van het addendum op het bestuursakkoord 2020-2023 "Samen bouwen aan de kwaliteit van Brabant" zijn verwerkt. In het algemeen inleidend hoofdstuk gaan wij dieper in op welke concrete resultaten en acties worden opgepakt.

Tevens doen wij voor een aantal knelpunten en kansen het voorstel om extra middelen beschikbaar te stellen ten laste van de knelpuntenbuffer. Tenslotte liggen de verordeningen opcenten tarief 2022 motorrijtuigenbelasting, de elfde wijzigingsverordening Legesverordening 2012 en de Legesverordening 2022 voor ter besluitvorming.

Het voorstel

1. Vast te stellen de Begroting 2022 (ontwerpbesluit I 55/21);
2. In te stemmen met de inzet van extra middelen voor 2022 en 2023 voor diverse kansen en knelpunten en deze kosten te dekken uit de vrijebegrotingsruimte deze bestuursperiode:
 - a. € 3,9 mln. beschikbaar stellen voor de implementatie van de Omgevingswet

- b. € 6,8 mln. beschikbaar stellen voor het indexatietekort onderhoud provinciale infrastructuur (KOPI)
 - c. € 0,35 mln. beschikbaar stellen voor de hoor- en adviescommissie (HAC)
3. Vast te stellen de Heffingsverordening opcenten motorrijtuigenbelasting Noord-Brabant 2022 (ontwerpbesluit II 55/21);
 4. Vast te stellen de Elfde wijzigingsverordening Legesverordening Noord-Brabant 2012 (ontwerpbesluit III 55/21).
 5. Vast te stellen de Legesverordening Noord-Brabant 2022 (ontwerpbesluit IV 55/21).

Datum

5 oktober 2021

Documentnummer

GS : 4953729

PS : 4961008

Argumenten

De begroting wordt jaarlijks voorgelegd aan PS, omdat zij het bevoegde orgaan is om de begroting vast te stellen.

1. Vast te stellen de Begroting 2022 (ontwerpbesluit I 55/21)

De begroting 2022 bestaat uit de volgende onderdelen:

- Het algemeen inleidende hoofdstuk;
- Het programmaplan (de begrotingsprogramma's);
- De paragrafen;
- De financiële begroting;
- De bijlagenbundel begroting 2022.

Deze verschillende onderdelen van de begroting zijn opgenomen in bijlagen bij dit statenvoorstel.

De hoofdlijnen van ons beleid in 2022 hebben wij weergegeven in het algemeen inleidend hoofdstuk bij de begroting dat deel uitmaakt van het begrotingsboekwerk. In het programmaplan met daarin de tien begrotingsprogramma's zijn voor elk van die programma's, de doelen, de prestaties en de bijbehorende middelen in samenhang toegelicht. De paragrafen zoomen in op een bepaald aspect dwars door de programma's van de begroting heen. Naast de zeven verplicht voorgeschreven paragrafen heeft Noord-Brabant daar nog de paragrafen: 'Investeringsagenda' en 'Europese programma's' aan toegevoegd.

In de financiële begroting zijn het overzicht van lasten en baten en de uiteenzetting van de financiële positie met toelichting inclusief meerjarenraming en geprognosticeerde balans gepresenteerd.

De begroting is via de [webapplicatie](#) digitaal optimaal benaderbaar. Het PDF-bestand bevat dezelfde informatie als de digitale versie. De digitale versie is het beste leesbaar, omdat de opzet is ingericht voor digitale benadering van de begroting 2022. Gelijktijdig aan de publicatiedatum 8 oktober van deze begroting wordt ook een compact naslagwerk (begroting in één oogopslag) van de begroting openbaar gemaakt.

We hebben de ambitie om de begroting als contract tussen PS en GS ieder jaar verder te verbeteren, zodat daarin die informatie beschikbaar is die ondersteunt bij het goede debat daarover en die Provinciale Staten faciliteert in hun kaderstellende en controlerende rol. Door het jaar heen wordt aandacht besteed aan de kwaliteit van de KPI's (doelstellingen, prestaties en indicatoren) in de beleidsdocumenten (programmeringsdocumenten, uitvoeringsagenda's en beleidskaders). Dit jaar hebben wij onder meer de werkgroep indicatoren uit de commissie Sturen & Verantwoorden (S&V) laten reflecteren op de totale set aan indicatoren in de concept van de begroting. Op 27 augustus is door de werkgroep indicatoren een technische reflectie verzorgd over de concept KPI's uit de begroting. Op 22 oktober is middels een bespreekdocument gerapporteerd over de opvolging van de aangedragen reflecties in de commissie S&V. Daarnaast is in deze begroting ook invulling gegeven aan het beter presenteren van financiële gegevens. In de programmahoofdstukken is inzicht verschaft in onder meer de relevante investeringen per programma. Tenslotte is in de begroting inzicht verschaft in de meerjarige structurele- en incidentele baten en lasten (zie pagina 168-169 van bijlage 1).

Datum

5 oktober 2021

Documentnummer

GS : 4953729

PS : 4961008

2. In te stemmen met de inzet van extra middelen voor diverse kansen en knelpunten

Na besluitvorming over de 2^e bestuursrapportage inclusief de verwerking van de financiële voorstellen uit het addendum bedraagt de vrije begrotingsruimte voor deze bestuursperiode nog ruim € 42 mln. Zoals we eerder hebben afgesproken reserveren we hiervan een bedrag van € 15 mln voor onvoorziene knelpunten die zich in 2022 en 2023 mogelijk nog voordoen. Daarmee rekening houdend is er een bedrag van maximaal € 27 mln beschikbaar om in te zetten voor een aantal onderwerpen die we binnen de in de bestaande meerjarenbegroting opgenomen middelen niet kunnen oppakken of uitvoeren.

In het voorbereidingsproces van de begroting 2022 is een aantal knelpunten en kansen geïnventariseerd waarvoor wij u een voorstel doen om hiervoor extra budget beschikbaar te stellen. Bij ieder van deze voorstellen hebben wij zorgvuldig afgewogen of het zodanig urgent is dat daarover nu bij de behandeling van de begroting 2022 een besluit moet worden genomen. Dat heeft ertoe geleid dat wij uw Staten voorstellen alleen extra budget voor 2022 en 2023 toe te kennen ten laste van de vrije begrotingsruimte deze bestuursperiode. Tevens hebben wij voor ieder voorstel de financiële afwegingsladder doorlopen en getoetst of de extra kosten niet op een andere wijze dan via een beroep op de vrije begrotingsruimte gedekt kunnen worden.

Het betreft knelpunten en kansen tot bedragen zoals opgenomen in de onderstaande tabel. De voorstellen worden onder de tabel kort toegelicht. Indien u met deze voorstellen instemt, dan zullen wij deze bij het eerstvolgende S&V-moment via een begrotingswijziging verwerken.

Onderwerp	Extra middelen (2022-2023) ten laste van de vrije begrotingsruimte deze bestuursperiode
a. Implementatie van de Omgevingswet (2022 en 2023)	€ 3,90 mln
b. Indexatieगत onderhoud provinciale infrastructuur (KOPI) (2022/2023)	€ 6,80 mln
c. Hoor- en adviescommissie (HAC) (2022/2023)	€ 0,35 mln
Totaal	€ 11,05 mln

Datum

5 oktober 2021

Documentnummer

GS : 4953729

PS : 4961008

a. Implementatie van de Omgevingswet

Dit betreft middelen voor zowel de verlenging van het tijdelijk implementatieteam als gevolg van het uitstel van de invoering van de Omgevingswet als het beschikbaarstellen van extra middelen voor de invoering van een nieuwe werkwijze in de provinciale organisatie om de Omgevingswet op alle beleidsterreinen goed te kunnen toepassen. Voorgesteld wordt om maximaal € 3,9 mln beschikbaar te stellen voor de jaren 2022 en 2023.

b. Indexatieगत onderhoud provinciale infrastructuur (KOPI)

Bij de wettelijke taak van het beheer en onderhoud van provinciale wegen zien we de kosten oplopen vanwege indexatie met een bedrag van € 3,4 mln per jaar. Daarnaast zien we de beheer- en onderhoudstaak van de provinciale infrastructuur toenemen door de uitbreiding en opwaardering van het areaal. We verwachten jaarlijks additioneel circa €10 mln nodig te hebben om de kwaliteit van het areaal op peil te houden door het plegen van onderhoud. Dit komt bovenop de eerder afgesproken structurele bezuinigingstaakstelling van € 7 mln op mobiliteit. Er moeten dus [scherpe- en mogelijk pijnlijke keuzes](#) worden gemaakt. Bij de vaststelling van KOPI is reeds aangegeven dat dit risico speelde en dat er op basis van de daadwerkelijke ontwikkelingen in (de begroting) 2022 zonodig een voorstel gedaan wordt om extra middelen beschikbaar te stellen.

Voor 2022 en 2023 stellen we voor de hogere kosten vanwege indexatie financieel op te lossen middels een beroep van € 3,4 mln per jaar op de vrije begrotingsruimte in deze bestuursperiode.

c. Hoor- en adviescommissie (HAC)

De Hoor- en adviescommissie voor bezwaarschriften en klachten heeft de verwachting uitgesproken dat de te verwachten stroom aan bezwaarschriften rondom de Stikstofwet en de komst van de Omgevingsverordening tot extra werkbelasting bij het HAC-secretariaat zal leiden. Op 12 juli jl. hebben PS een jaargesprek met de drie voorzitters van de Hoor- en adviescommissie voor

bezwaarschriften en klachten gevoerd. In dit gesprek hebben de HAC-voorzitters expliciet aandacht gevraagd voor het behoud van de hoge kwaliteit van het ondersteunend HAC-secretariaat, voor de werkdruk en voor de werkbelasting die voortkomt uit de Omgevingsverordening.

Om deze reden wordt voorgesteld om tegemoet te komen aan het uitdrukkelijke verzoek van de HAC en de capaciteit van het HAC-secretariaat per 1 januari 2022 met 1,5 fte (€ 0,17 mln) op te hogen.

Datum

5 oktober 2021

Documentnummer

GS : 4953729

PS : 4961008

Resumé

Indien u instemt met de voorstellen om een beroep te doen op de vrije begrotingsruimte in deze bestuursperiode resteert na deze begroting nog een bedrag van ruim € 31 mln waarvan € 15 mln gereserveerd voor onvoorziene knelpunten die zich de rest van deze bestuursperiode voordoen.

Dit lijkt een omvangrijk bedrag, maar er spelen een aantal onderwerpen/ontwikkelingen waarvoor naar verwachting de komende periode nog een beroep op de vrije begrotingsruimte in deze bestuursperiode gedaan zal moeten worden. Te denken valt hierbij aan, zonder uitputtend te zijn, Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat, circulaire economie (GCC), bibliotheken en transformatie opgaven/woningbouw.

Zodra plannen voor deze of andere onderwerpen/ontwikkelingen voldoende uitgekristalliseerd zijn om daarvoor ook daadwerkelijk bedragen in de begroting op te nemen, dan zullen wij u daarvoor bij een volgend S&V-moment of zonodig tussentijds separaat voorstellen doen toekomen. Daarbij zullen wij voordat wij een beroep doen op de vrije begrotingsruimte in deze bestuursperiode de financiële afwegingsladder doorlopen en kritisch kijken naar mogelijkheden voor herprioritering.

Voorstellen waarbij wij een beroep doen op de vrije begrotingsruimte zullen wij in principe altijd via een statenvoorstel of als een expliciet voorstel bij een S&V-moment aan u voorleggen. Onderwerpen waarbij geen beroep wordt gedaan op de vrije begrotingsruimte, maar waarvoor wel een begrotingswijziging nodig is omdat voor het beleidsterrein geoordeelde middelen nog niet op de begroting zijn geraamd, zullen wij afhankelijk van de casus en de fase waarin de beleidsontwikkeling op het beleidsterrein verkeert via een beleidskader (dus als statenvoorstel), een uitvoeringsagenda of programmeringsdocument (dus als statenmededeling) of als eigenstandige statenmededeling aan u voorleggen en onderbouwen. Indien u instemt met het statenvoorstel en in het geval van een statenmededeling deze in de agendavergadering voor kennisgeving heeft aangenomen of in een themabijeenkomst instemmend heeft besproken, dan zullen wij de daaruit voortvloeiende begrotingswijziging als eerdere besluitvorming bij het eerstvolgende S&V-moment verwerken.

Schoon opleveren

Als college voelen we de verantwoordelijkheid om de winkel zo achter te laten als dat je hem zelf wilt aantreffen; geen losse eindjes of lijken in de kast. Met andere woorden we willen 'schoon opleveren'.

In het verleden zijn diverse taken op enig moment als een tijdelijke taak opgepakt en ook tijdelijk gefinancierd, bijvoorbeeld uit bestuursakkoord- of investeringsagendamiddelen.

Denk hierbij bijvoorbeeld aan:

- Een groot deel van de personele capaciteit voor energietaken;
- Het CIO-office en ICT;
- Uitvoeringskosten Europese programma's;
- Aanpassing van de indexatiesystematiek.

In veel gevallen is de taakuitvoering daarna verlengd en is daarbij nogmaals in tijdelijke dekking voorzien. Daarmee zijn dit praktisch gezien structurele taken geworden. Doordat er altijd ruimschoots incidentele middelen ter beschikking stonden, vormde dit tot voor kort geen probleem. Gelet op de teruglopende financiële middelen is het echter onwenselijk en op termijn ook onmogelijk om deze vorm van financiering van structureel geworden taken voort te zetten. Dit zou in de toekomst leiden tot financiële tegenvallers.

Om dat te voorkomen zullen we een proces van 'schoon opleveren' starten. Hierbij kijken we welke structureel geworden taken in onze begroting nog incidenteel gefinancierd zijn en op welk niveau deze taken structureel voortgezet moeten worden. Uiterlijk bij de meerjarenbegroting 2023-2026 zullen wij uw staten een voorstel doen voor structurele financiering van deze taken.

We hanteren hierbij de volgende uitgangspunten:

- a. bij de overdracht naar een nieuw bestuur wordt gestreefd naar een minimale structurele vrije begrotingsruimte van € 40 mln per jaar, zodat een nieuw bestuur ook nog financiële ruimte heeft om nieuwe ambities te realiseren;
- b. structurele provinciale taken zijn in onze meerjarenbegroting ook structureel gedekt; dat geldt ook voor de voor de uitvoering van deze taken benodigde capaciteit;
- c. in de beleidskaders tot en met 2030 en de daar onderliggende uitvoeringsagenda's zijn de meerjarige ambities en de daarvoor structureel beschikbare middelen in evenwicht;
- d. per begrotingsprogramma zijn de tot en met 2025 te realiseren bezuinigingen op de structurele lasten verwerkt in de structureel beschikbare middelen.

3. Vast te stellen de Heffingsverordening opcenten motorrijtuigenbelasting Noord-Brabant 2022 (ontwerpbesluit II 55/21)

In het bestuursakkoord "Samen, Slagvaardig en Slim: Ons Brabant" is besloten dat de eerder ingezette verhoging van de opcenten motorrijtuigenbelasting van vier keer 2,5% per jaar wordt teruggedraaid en verlaagd naar een indexering van 1,5% per jaar vanaf 2021 ten opzichte van het tarief in 2019.

Het opcenten tarief voor 2022 wordt verhoogd naar 79,6 opcenten. In 2021 was het tarief 78,4 opcenten. Het opcenten tarief voor 2022 wordt vastgelegd in de heffingsverordening. De heffingsverordening is als ontwerpbesluit II 55/21 bij dit voorstel gevoegd

Datum

5 oktober 2021

Documentnummer

GS : 4953729

PS : 4961008

4. *Vast te stellen de Elfde wijzigingsverordening Legesverordening Noord-Brabant 2012 (ontwerpbesluit III 55/21);*

Datum

5 oktober 2021

Documentnummer

GS : 4953729

PS : 4961008

Leges zijn vergoedingen door derden voor het verlenen van individuele diensten door de provincie aan particulieren en bedrijven. Deze diensten betreffen vooral de verlening van vergunningen en ontheffingen. De tarieven zijn maximaal kostendekkend en staan vermeld in de tarieventabel behorend bij de legesverordening Provincie Noord-Brabant. De wijzigingen worden hierna per soort leges kort toegelicht.

- Leges Verkeer en vervoer.

De tarieven van de leges, die in rekening worden gebracht voor het behandelen van aanvragen van vergunningen en ontheffingen op grond van de Interim omgevingsverordening Noord-Brabant en de Wegenverkeerswet, worden bijgesteld voor heel 2022. De verwachte aantallen aanvragen voor het komende jaar (3.230) zijn grotendeels gebaseerd op de aantallen van voorgaande jaren. In 2022 verwachten we dat met name de aanvragen voor evenementen en wedstrijden weer zullen aantrekken, de (blijvende) gevolgen van de Coronacrisis zijn niet met zekerheid te voorspellen. Het totaal aantal geraamde leges voor vergunningen en ontheffingen in 2022 is hoger, dan de geraamde aantallen in de begroting 2021. De gehanteerde tarieven zijn gebaseerd op de inzet die het ambtelijk personeel gemiddeld moet besteden om een aanvraag te behandelen en zijn maximaal kostendekkend.

De exceptionele transporten worden beoordeeld door de Dienst Wegverkeer (RDW). Sinds 2017 werken Provincie en de RDW samen. De leges die door de RDW wordt geïnd bij de ontheffing houders worden jaarlijks voor een deel afgedragen. Het tarief voor behandeling van ontheffing aanvragen voor exceptionele transporten wordt jaarlijks vastgesteld door de RDW. De afdracht vindt een jaar na realisatie plaats.

- Leges Waterwet.

De legestarieven Waterwet voor 2022 zijn geactualiseerd om deze kostendekkend te maken, hierdoor nemen de geraamde legesopbrengsten toe.

- Leges Ontgrondingenwet.

De legestarieven stijgen zijn enigszins gestegen, omdat de kosten van de Milieu Effecten Rapportage (MER) erin worden verdisconteerd. Als gevolg hiervan nemen de geraamde legesinkomsten toe.

- Leges Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

De legestarieven stijgen gelijk aan de indexering van de tarieven van de omgevingsdiensten.

- Leges Wet Natuurbescherming.

Met de gerechtelijke uitspraak Logtsebaan/Via 15 zijn er veranderingen opgetreden in de vergunningplicht bij gebiedsbescherming, met gevolgen voor de vergunningplicht zelf, de categorisering en de bijbehorende kosten (art. 6.1.1), dit heeft een daling van de geraamde opbrengsten tot gevolg. Daarnaast blijft er sprake van onzekerheid of de geprognosticeerde

legesopbrengsten worden gehaald door bijvoorbeeld gerechtelijke uitspraken, beleid of toegekende bezwaren. Hiervoor is een onzekerheidsmarge van 35% in de opbrengsten geraamd. Voor de overige artikelen zijn de tarieven gestegen, hoofdzakelijk door de gebruikelijke tariefcorrectie bij de omgevingsdienst.

Datum

5 oktober 2021

Documentnummer

GS : 4953729

PS : 4961008

De 'Elfde wijzigingsverordening Legesverordening Noord-Brabant 2012' is als ontwerpbesluit III 55/21 bij dit voorstel gevoegd.

Vanwege de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet is er een tweede Ontwerpbesluit opgenomen in dit Statenvoorstel (zie volgende beslispunt).

5. Vast te stellen de Legesverordening Noord-Brabant 2022 (ontwerpbesluit IV 55/21).

Op basis van de huidige inzichten treedt de Omgevingswet in werking met ingang van 1 juli 2022. Vanaf dat moment is ook een nieuwe legesverordening aan de orde. Het grote aantal wijzigingen zorgt voor het laten vaststellen van een geheel nieuwe verordening. De grootste wijziging betreft de invoering van legesheffing op milieubelastende activiteiten (milieuleges). Bij de Wet algemene bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) komen er enkele categorieën van de vergunningen bij. Per soort leges wordt kort toegelicht of dit tot aanvullende wijzigingen leidt, of juist niet.

- Leges Verkeer en Vervoer:
Er zijn geen wijzigingen te verwachten naar aanleiding van de nieuwe Omgevingswet per 1 juli 2022.
- Leges Waterwet:
Het in werking treden van de Omgevingswet heeft geen effect op de tarieven.
- Leges Ontgrondingenwet:
Het in werking treden van de Omgevingswet heeft geen effect op de tarieven.
- Leges Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).
De Omgevingswet heeft geen effect op de voor 2022 geldende tarieven. Wel komen er enkele categorieën bij vanaf het in werking treden van de Omgevingswet te weten:
 - Verzoek beoordeling omgevingsplanactiviteit mbt 1 bouwactiviteit
 - Gelijkwaardige maatregel bouwactiviteiten
 - Dekking (opbrengst/Kosten)Door het toevoegen van categorieën, zijn meer aanvragen te verwachten. Door het hogere aantal aanvragen en de stijging in het tarief nemen de geraamde opbrengsten in 2022 toe.
- Leges Wet Natuurbescherming:

Het in werking treden van de Omgevingswet heeft geen effect op de tarieven.

- Leges op milieubelastende activiteiten (milieuleges)
Met de komst van de Omgevingswet stelt het Rijk het bevoegde gezag in staat om leges te heffen op de verlening van Milieuvergunningen. Uitgangspunt zijn kostendekkende tarieven, welke zijn gebaseerd op een conservatieve inschatting van het aantal uren vermenigvuldigd met het gemiddelde functionele uurtarief. Over de feitelijke uren zullen nog ervaringsgegevens verzameld moeten worden. De tarieven zullen, indien nodig, jaarlijks worden geactualiseerd en herijkt. De aanname is dat de kosten en opbrengsten in verband met de overgang naar het nieuwe regime en doorlooptijd van de beschikkingen en facturen, pas vanaf 2023 zullen ontstaan.

Datum

5 oktober 2021

Documentnummer

GS : 4953729

PS : 4961008

De 'Legesverordening Noord-Brabant 2022' is als ontwerpbesluit IV 55/21 bij dit voorstel gevoegd.

Klimaat

Door de gehele begroting is aandacht voor de klimaatdoelstelling van de provincie. We werken enerzijds aan de klimaatadaptatie via onder meer het Regionaal Water- en Bodemprogramma (incl. de visie op klimaatadaptatie), en anderzijds zetten we in op klimaatmitigatie via onder meer de aanpak van de energietransitie. Ook de aanpak van het stikstofvraagstuk en de transitie naar een duurzaam landbouw en voedselsysteem dragen bij aan het terugdringen van broeikasemissies en daarmee aan de klimaatdoelstellingen. Evenals dat we door nieuwe en groene vormen van mobiliteit, het verduurzamen van onze infrastructuur, het circulair maken van de economie en verduurzamen van werklocaties een bijdrage leveren aan het terugbrengen van schadelijke emissies voor het klimaat.

Europese en internationale zaken

In de paragraaf Europese programma's van de begroting 2021 wordt hier nader op ingegaan.

Planning

- 19 oktober - Indienen schriftelijk technische vragen
- 21 oktober - Commissie S&V
- 01 november - Antwoorden schriftelijk technische vragen
- 05 november - PS-behandeling
- 12 november - PS-behandeling (eventuele voorzetting van 05 november)

Bijlagen

- Bijlage 1 - Begroting 2022
- Bijlage 1a - Bijlagenbundel begroting 2022

Datum

5 oktober 2021

Documentnummer

GS : 4953729

PS : 4961008

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer W. Fijnvandraat, (06) 51 24 52 50,
wfijnvandraat@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer M.C.W.P.M. Heijmans, (06) 27 74 51 55,
mheijmans@brabant.nl.